

«ЧИЭСТЭЭНИИ, ХАЙБАБЫЛЫ—ҮЛЭ БЫҢЫТЫНАН!»

Республика бастын
үлэ коллективтарын
көбүлээниннэрин туһунан

ССКП обкомун бюрота республика бастын үлэ коллективтарын масивчтар бачымынарын «Чистээнини уонна хайбабылы—үлэ быһытынан!» дигэн девизтээх үлэниргэ көбүлээниннэрин туһунан боппуруоһу көрдө.

Республика үлэниргэ, советскай норуот бүтүн-түтүн курдук, ССКП КЕ сэтинньитээри (1982 с.) Пленумун уураахтарын дйраг астынынан ылын-нылар. Партия XXVI съе-до ис уонна тас полити-када ырытан огорбут курсуу олоххо киллэрин-гэ ССКП КЕ уонна кини Политбюротун практиче-скай үлэлэрин итинтик биһирээн уонна биһр са-паанан ойон туран, Саха сириг үлэниргэ, комму-нистическай тутуу дьмала-тыгар бөйбөлэрин кылаат-тарын хамтарга дьулу-һан, 1983 сыл уонна пя-тилетка бүтүннүтүн бы-лааннарын бодьбодун и-нинэ толорорго өссө ордук активнайдык уонна сыалга дьулуурдаахтык үлэниргэ биэтик быһаарыннылар.

«Чистээнини уонна хайбабылы—үлэ быһы-тынан!» дигэн девизтээх үлэниргэ быһаарыммыт москвичтар патриотиче-скай хамсааһыннарын ойөөбүт ити коллективтар бачымынарын биһирээтэ.

Бүрө ССКП горкомна-рын, райкомнарын, рай-горисполкомнары, ИССУОС-У, ИВСЛКС обкомун, ми-нистерстволары уонна в-домстволары производст-вопы тарийинин тупса-рыны, государственнай, производственной уонна үлэ дьисциплиниэтин бө-дөрөтүүнү общественнай производствонь интенсификациялааһын дьобун-наах факторын, 1983 сыл былааннарын уонна у-бинрис пятилетка сору-дахтарын ситиһиилээхтик толоруу сүрүн усулуобу-йатын быһымынан көрөн. «Чистээнини уонна хай-бабылы—үлэ быһымы-нан!» дигэн девизтээх үлэ-лиир иһин хамсааһыны сир ахсын ойөөһүгэ уон-на тарбатыгы киэҥ тэри-йэр, пропагандистскай өй-дөтөр үлэни ытталарыга о-бөөһүннээтэ.

КЫҢЫҢЫ ТУБУКТАР

«Сельхозтехника» хол-боһук коллектива ааспыт юбилейдаах сылга бары-та 1 мөл. 27,1 тыһ. солк. валовой бородуук-уйаны сигорон, былааньын, 103,9 бырыһыан толорбута. Снуоха өрөмүөннүүр ма-стерской слесарда Н. П. Захаров уонна И. Н. Пу-дов сылаадагы сорууда-рын туһааннааһынан 144,7 — 142,8 бырыһыан толорон дьобун кылааты киллэрбиттэрэ.

Бу күннэргэ кинилэр саҥа эбэхтэлиститибэлэри

ылыннан, сылы ударнай дык сабалаатылар.

А. ЗАХАРОВ.

БАХСЫ. Совхоз ман-наабы отделениятын үлэ-биттэргэ—27 киһи бири-гэдиир Прокопий Гурье-вич Оконешников салал-татынан эбии аһымык бо-дөмнээһинигэр субютун-кыукаатылар.

Кинилэр Лена өрүс кы-тылыгар 4 автомашина-нан киирэн 20 тонна та-лаагы быһан, тизьэн та-дыстылар.

С. НИКИТИН.

САНА ОЛОХ

Х а н ы а т
1937 сыл алтынньы
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 9 (5833)

1983 сыл. Тохоунньу, 20 күнэ
ЧЭПНЭР

Сыаната
2 харчы

ХААЧЧЫЫ ЭЙГЭТИГЭР—ЧУОЛКАЙ БЭРЭЭДЭГИ

ССРС Министрдерин Совета нэһилиэнньэни хаач-чылар предпринимелар, тэрилтэлэр уонна учрежде-ниелар үлэлэрин режими бэрээдэктээһингэ сы-һааннаах боппуруостарга уураах ылына.

Уураахха үгүс куорат-тарга уонна оройуонна-ра маҕаһыһнар, мастер-скойдар, ателбелар, поли-клиникалар, дьэинэн-у-гунан хааччылы тэрил-тэлэрин үкүлэрэ үлэниг-гэр сүрүн өттүлэрэ п.о-изводстваа сылдыар кэм-нэригэр үлэниллэрэ бэ-лэстэнэр. Тус бөйбөлэрин боппуруостарын быһаа-рынаары дьоннор үгүстүк үлэттөн көнүллэтэргэ, ад-министрация көгүллээ-риннэн уопускаларын ыларга, ардыгар олохто-мут үлэ бэрээдэгин кэ-бэргэ күһэллэлэр.

Нэһилиэнньэни хаач-чылы салгыы тупсарар уонна үлэ бириэмэтэ сү-түтүн сарбылар сыалтан ССРС Министрдерин Со-вета союзнай уонна авто-номнай республикалар Министрдерин Советта-рын, народнай депутат-

хааччылы эйгэтин пред-принимеларын, тэрилтэ-лэрин уонна учреж-дениеларын үлэлэрин күнүн уонна чааһын үлэ-ниргэ мунутуур та-ы-гастаах буоларын курдук сына хаттаан көрөллөр-гүр этилиниэ. Наада бу-лар сирдэригэр дьулуру-най маҕаһыһнары аһа-ры, ону төгө киһээни көмгэ нэһилиэнньэни хааччылынан дьары-танар атын да предприя-тиелар үлэниллэрин ситиһиэххэ. Халбантыы сылдыар графигынан үлэ-лээһини киэтиник олох-туохха, үлэ күнүн тус-тупса бириэмэтэ араар-тааһынан, ордук тыа сирдэригэр, хааччылы эйгэтин үлэниртэрин то-лорута суох үлэ күнүгэр киллэрэр кыахтары ор-дук толору туһанаахха.

Улэниртэргэ олох-дьа-һах өгөтүн быһаччы ки-һилэр үлэлиир сирдэри-гэр огоруу опытын киэ-тиник тарбатыһын, пред-принимеларга, тутууларга,

колхозтарга уонна сов-хозтарга, профсоюзнай тэ-рилтэлэр этиилэрин учуоттаан, атах таҕаһын итэниэ таҕнар таҕаһы эбырахтааһында, таҕа-һы суулууга, малы-салы химическай ыраастаа-һында ылар пууинары тэрийтэлиир, эбии сакаас быһымынан аһымы са-һыһнаар, хааччылы нэһилиэнньэ ордук та-быгастаах атын көрүниэ-рин туһанар наада.

Предпринимелар, тэрил-тэлэр уонна хаһаайысты-балар салайааччылар ити боппуруостары бы-һаарымыа, ити сыалларга дьэини-уоту, наада буо-лар оборудованиены, транспорт средстволарын аһаһында бары өттүнэн гемөлөһөх, үлэнигэр хааччылы эйгэтин пред-принимеларын өгөлөрү-кэн үлэ бириэмэтин сү-тэрбөккэ туһаналларыгар кыады биэрэр усулуобу-йалары тэрийиэх тус-таахтар.

(СССР).

СУБУРУУСКАЙ ААТЫНАН СОВХОЗ КОЛЛЕКТИВЫН СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЙ ЭБЭХЭЭТЭЛИСТИБЭТЭ

Биһиги — Субуруускай аатынан совхоз рабочайдара, инженерней-технической үлэнигтэргэ уонна су-лууспалаахтара ССКП XXVI съез-дин, партия КК ыам ыйы-лаабы уонна сэтинньитээри (1982 с.) Пленумнарын уураахтарын сити-һиилээхтик олоххо киллэрэр ту-руутун биһирэс пятилетка үгүс-үрүн, сылыгар манньык социали-стическай эбэхтэлиститибэни ылы-лабыт.

СУОҔУ ИИТИИГЭР

— үтүү валовой ылыһы 1590 тоннаа, государствоа атылаа-һыны 1380 тоннаа тиздэн, сыл-лаабы былааннары 30-туу тонна-нан, эти огоруу уонна государст-воа туттарыы соруудахтары 8-тин тоннаан аһарыахпыт.

Ити кирбиэлэри ылар туһугар сүөһү иитиитин хаачыстыбаннай көрдөрүүлэригэр манньыктары си-һиһиэхпит.

— ныйрэй деловой тахсыатын 12 бырыһыанга тиздэн ааспыт ылтан 300-нөн элбэх төрүөү, ку-тун деловойун 75 бырыһыан сити-һэн былааннамыттааһар 70 кулу-ну ордук ылыахпыт.

— хас биридии фуражнай ынах-тан 1300 кг үтүү ыан, ааспыт сыл-лаабы көрдөрүүбүтүн 85 кг тупса-һахпыт; государствоа үтү 52 бырыһыантан итэҕэһэ сүөһүн бас-теки суортааһынан туттарыахпыт; үтү табаарыһаһын 88 бырыһыан-на тиздиэхпит;

— государствоа туттарылар ынах сүөһү орто ыһаһынын 335 кг тиздиэхпит, туттарылар сүө-һыанна тиздиэхпит;

бу 85 бырыһыантан итэҕэһэ сүөһү үрдүк уойуулаах буоларын ситиһиэхпит;

— ынах сүөһү уонна сылы ту-һата суох өлүүтүн икки төгүл ач-чатыахпыт.

ХОНУУ ҮЛЭЛЭРИГЭР

— ыһыы сири 1650 гектарга дьэри кэпэттиэхпит. 1200 гектарга туорахтаах культуралары ыһан, гектартан 7,2 центнер, валовойу-нан 908 тонна үүнүүнү хомуйуох-пут;

— гектар ахсыттан 80 центнер хортуюппуу ыламыт государ-ствоа 200 тоннаһын туттарыах-пыт;

— 3000 квадратнай метр иэинээх пленка сабыылаах теплицаттан былааннамыт 15 тонна онугар 17 тонна огурсуну хомуйуохпут;

— үс аналлаах звенону үлэлэтэн 2000 тонна сийлэни бэлэмниэхпит. 7900 тонна оту совогуоткалыах-пыт. 700 гектарга хадьымалы хо-рутуохпут. 80 гектардаах кырыс сири туһаа таһарыахпыт.

МЕХАНИЗАЦИЯ

— биһр усулуобунай тракторга 1080 эталоннай гектары огорон, сылга 65 тыһ. эталоннай гектар-даах үлэни толоруохпут эбэтэр биһр трактор огорон таһаары-тын ааспыт сылтан 30 эталоннай гектарынан элбэтиэхпит;

— автопарк огорон таһаары-тын 1 мөл. 100 тыһ. тонна-кило-метрга тиздиэхпит. Тракторы ту-һаныы коэффициентын 6 бызы-һыан үрдэтиэхпит, автомобиллары туһаныы коэффициентын 53 быры-һыанна тиздиэхпит;

— 120 сүөһү турар хотонугар на-гим механизацияны киллэриэх-пит. 400 сүөһүгэ механической уулатыны олохтуохпут. Сайы-лыктарга 200 ынады массыһанан ыһында киллэриэхпит;

— механизатордар дьисципли-наларын бөдөрөтүөхтүт. Техника-ны туһата суох сүүрдүүнү утары кытаанахтык оксууохпут.

КАПИТАЛЬНАЯ ТУТУУГА

— Соловьев отделениягыгар 50 төбөҕө аналлаах спиноферма ту-туутун алтынньы 1 күнүгэр дьэри бүтэриэхпит;

— Хатылыта 130 тонналаах нефть бородуукталарын ыскаа-тын, саппаас чаастарга аналлаах ыһы ыскаааты тутуохпут;

— Болтоко отделениягыгар 120 сүөһүгэ хотон маһын совогуотка-лааһыны алтынньы 1 күнүгэр бү-тэриэхпит. 4000 кубометр тутуу маһын бэлэмнээн муус устар 15 күнүгэр дьэри объектар тутуулар площадкаларыгар тизьэн киллэ-риэхпит. 2000 кубометр эрби ма-тырыйаалы бэлэмниэхпит;

— былаанна көрүлүбүт капи-тальнай тутуу үбүн толору туһа-ныахпыт.

Бу эбэхтэлиститибэни толорор туһугар үлэҕэ эппиэттэһи, дьис-циплиниэтин салгыы бөдөрөтүөх-түт, дьоннор үлэлиир, олорэр ус-улуобуйаларын тупсарыахпыт. Огон совхоз сылы барыстаахтык түмүктүүрүн ситиһиэхпит.

(Эбэхтэлиститибэ үлэнигтэр уопсай муньахтарынан ылыһына, производство бас-тыһыгарын слетусан биһирэниэ).

Партийнай олох: толоруу дыссипилинэтэ УУРААҔЫ УУРАН КЭБИСТЭХХЭ...

Суолу ерөмүөнүүр-тутар учаастак коллектив-ва юбилейдаах сыл бы-лааннарын, суолу тааһы-нан кутууттан ураты, ба-ры көрүнүргө толорбу-та. Быыл 700 тың солк. үлэни өтөрүргө, электро-энергияны, дизельдэй уматыгы, оттугу уонна эрбэймэт матырыйаалла-ры кэмчииргэ социа-листическай эбэхтэти-лэтибэлээх.

Коллективка быыл 21 итэччилээх экономикай оскуола тэриллэбит. Пропагандиһан на-чалык Сивцев И. И. үлэллэр. Бизэ заняти-ыттыллыбыт. Үлэһиттэр сыһыаланнарын тари-йиңэ коллектив иһинэ спорт араас көрүнүр-гө күрэхтэһилэр ыы-тылаллар.

Профсоюз месткома трактористтар, шофердар,

маастардар, дьын да рабо-чайдар ортолоругар социа-листическай куоталаһы-уулуобууһун бигэрлэ-пит. Куоталаһы түмүгө квартал ахсын таһа-рыллан, бастабыттарга моральнай уонна мате-риальнай көрүлээһин өтөһүлүн иһэр. Общест-веннай бэрээдэги кэпсэ-чилэр, арыгыһыттар би-риэһиэлэрэ быһыллар бэрээдэги олохтоомут.

Бу коллективка иитэр үлэсэ салайааччылар уонна специалистар оруолларын туһунан боптуруос 1982 сыл бэ-лэһигэр ССКП райкомун бюротугар көрүлүбүтэ. Бүрө коллектив чилиэ-нэрин иһингэ элбэх итэччистэр баалларын бэ-лэстэбитэ уонна олору түргэниик туоратарыгар, дьону иһингэ кэлэн сы-һыны олохтоонутта

дьаһаллар пятилетка бү-түөр дьэри суоттаммыт кэскиллээх былааннарын оностон үлэһиттэригэр иһааччы таб. Сивцев, партийнай үлэһиттэни эбэхтэстэбитэ. Уураа-ха общественнай тари-лэлэр үлэлэрин сөргүтүү, бэрээдэги, дыссипили-нэни бөбөгөтүү, рабо-чайдары иһингэ специа-листар оруолларын үрдэ-тин, көрдөрөн агитаци-на тупсарыа сорукутара туруоруллубуттара.

Онтон ыла сыл ана-рыттан ордук нэм ааста. Коммуна иһин, бэр-эһиэлэр көрдөрүлөрү-нөн, партия райкомун бюротун ити уурааһын олоххо киллэрибэ ма-на сөптөөх болгомто уу-руллубатах. Уураах пар-тийнай тарилтэсэ да, коллективка да дүүллэ-һилибэтэх. Аһарда-

администрация үлэһиттэ-ри түмөн кэспэтинтэни мунурдаммыт. Иитэр үлэни тупсарыа чопчу былаан эмиз онгоһуллу-батах. Пропагандистар, политинформатордар ах-сынны ыһа эрэ битэр-гөтиллибиттэр.

Кырдык, ааспыт сыл-га манна капиталнай көрдөрөн агитация он-гоһуллубут. Ол эрэри үлэ-ни-хамнаһы күнүстэ көрдөрөн иһэр ханнык да онгоһуктар суохтар. Коллективка салайар үлэһиттэр, специалистар лекциялары аахпаттар. Общественнай бэрээдэги кэһин, арыгылааһын тү-бэлтэлэр таһа турал-лар. Ол үрдүнэн общест-венность совета, ДНД, табаарыстыы суут бы-лааннаахтык үлэлээбэт-тэр. Тутуаччылар бири-гэдэлэрин сэттэ кийтэ итирктээн хаста да мили-цияда аҕалылыбыттар-ын үрдүнэн коллектив-ка чопчу сыаллаах-сору-таах иитэр үлэ ыттыл-лыбат. Профкомга 3.

табаарыстыы суутка кийини дүүллээбиттэр. ССКП райкомун бюро-та коллективка произ-водственной муһыах оруола намыһаһын ый-быта. Ол эмиз болгомто-го ылыллыбатах. Иитэр үлэсэ профсоюз комите-тин оруола көстүбэт.

Мангы барытын кини-ниэхтээх, салайаачтаах кэрэһинтэ тарилтэ (се-партийнай тарилтэ М. Р.) кретагы Габышев М. Р.) ааспыт алта ыһа кол-лективка партийнай са-лайтаны күүһүрдүүтэ, райком бюротун уураа-һын олоххо киллэрингэ боччумнааһы тугу да онгоһотуох, салайааччы-лартан, коммунистартан көрдөбүлү туруор-батах. Бу партийнай дыссипилинэни кэһинтэ атыннык сыанала-һыан сатамат. Суол учаастаһын салалтата, партийнай тарилтэ ман-тан суһал түмүктэри онгосторо наада.

С. ЧИЧИГИНАРОВ,
«СО» аналл. корр.

Информационная конференциялар

Ааспыт нэдиэлэсэ би-һиги оройуонмутугар республика бачаһын, ра-диотын уонна телевиде-ниетин үлэһиттэрин бо-лөбө сырытта.

Бөлөх чилиэһинэра Эри-дик Эристик аатынан Карл Маркс аатынан совхозтарга уонна оро-йуон киинигэр инфор-мационнай конференция-лары ыыттылар. Ону-«Кылым» хаһыат үлэ-һитинин кини редактор С. К. Томский, респу-бликатааһы радио уонна телевидение үлэһити-уһунан Саха АССР Гос-телерадиотын отделин кылаабынай редактор Е. С. Миронова отчуот-таатылар.

Аҕааччылар, радионы итэччилэр уонна теле-видениеһэн биэриилэри тэрээччүлэр отчуоттары активнайлык дүүллэ-тиллэр, көккэ этилэри киллэрдилэр.

НОРУОТ ОСТУОЛУГАР—ӨССӨ ЭЛБЭХ ЭМИС ЭТИ

Ыраах Таһа, Баайаа, Түбө үрэхтэригэр, Бол-тоҕо, Одьулуун, Ха-ддар алаастарыттан. Тэйэр Хайа тэл-лэһиттэн, Мындааһа-йы кири хөчөлөрүттан Эри-дик Эристик аатынан совхоз киинигэр — Ди-рингэ түмүбүт оройуон сылгыһыттарын сүбэ му-һаһар ССКП Кини Ко-митетин ыам ыйынааһы уонна сэттиниттэри (1982 с.) Пленумнарын уураа-һын олоххо киллэрингэ оройуонга сылгы и-тинтэни салгы саһаа-ры, киниттэн бородуук-суйаны ылыны элбэти сорукуттарын туһунан да-кылааты тыа хаһаайы-стыбатын производствен-най управлениетин на-чалыыга А. А. Шадрин оттордо.

— Юбилейдаах 1982 сылга оройуон сыспай сизлээһи итэччилэрэ бэйлэригэр үрдүк кир-бизлэри бэлэстээн, рес-публикада бачыһын көтө-бөн үлэлэтиллэр. — ди-ктэ даһылаатчыт. — Ити түмүгэр кинилэр хаһа-айыстыба бу төрүт-уус са-лайтын сайыаннарыга, рентабельноһун үрдэти-гэ көккэ ситиһиллэни-лэр сылгы уопсай ахсаа-на эбиллэнэ, төрүөх де-ржой таһыһыта 86,7 бы-рыһаһыга тиэрдиһэн былааны таһыһан 400 кулун ыһылыһа. Кэр-бэһиэ соһити — СССР 80 сыла туолуутун чыһиңер социалистическай куот-алаһыга кикрэн оройуон 11 чулуу сылгыһыга хас 100-түү ийэ биэттэн 100-түү кулуну ыһа сити-стиллэр, оттон 26 сыл-гыһыт кулуну тыһынаах иһтиһини 90 бырыһаһтан үрдэтиллэр. Итилер суот-тарыгар ааспыт сылга го-сударствова эти тутта-рыы былаана лаппа аһа-рылыһа, эт хаачысты-бата биллэригэр үрдэти-лиһнэ, хас биерлиг сыл-гыһыт совхозугар 3700 солк. ыраас барыһы кил-лэрдэ.

Сылгыһыттар социа-

Сылгыһыттар үлэлэрин түмүктэрин, сорукуттарын дүүллэһэллэр

листическай куоталаһы-лэра көхтөөхтүк, кө-дүүстээхтик тариллэр буолан бастыннар көккэ-лэрэ сыл ахсын хаһаан, көрдөрүүлэрэ сыһыта ту-һун иһэр. Юбилейдаах сылга оройуон чемпион сылгыһыттар үрдүк аа-тын «Чурапчы» совхоз-тан В. Е. Дьячковскай ылар чыһэһинэ. Эдэр сылгыһыттартан Соци-алистическай Үлэ Геройа Р. И. Константинов аа-тынан бириэмийэни Во-стуртан Степан Пав-лов, СССР Государ-ственной бириэмийэни лауреата М. С. Толстоу-хов аатынан бириэмийэ-ни Хадаартан Иннокен-тий Дьячковскай ылыл-лар. Сылгыһыттар эве-ноларын куоталаһылары-гар Киллэһиттэн В. Д. Андреев салайар коллек-тива кыайыһылааһынан таһыста.

Ол эрэри сылгы и-тинтэни сайыаннарыга, бородууксуйаны бири-нэни элбэтигэ оройуонга ис кыахтар өссө да ситэ туһанылыһыттар. Ити-нан сибээстэн даһылаа-ка сылгыны үөрдээн и-тинтэни салгы тупсары, ордук кыстык кэмигэр хастарыһын кичэйи, бастаһыгар опыткары кыһаһылаахтык тү-мүү, үөрдэти уонна тут-туу сорукутара туруору-луунулар.

Ас-уол программатын олоххо киллэрингэ сыл-гы итинтэни интенсифи-кайдык сайыаннары наа-далааһын төһөбөлөөн бэ-лэстээн туран, сүбэ му-һыах кыттылаахтара үлэлэрин опытын ата-састылар, ситиһилибэти чыһэһинэ, наука уонна бастың опыты ситиһилэ-рин олохтоонутта көккэ этиллэри киллэрдилэр.

СССР Государственной бириэмийэни лауреата М. С. Толстоуков, оро-йуон чемпионы В. Е. Дьячковскай, сэрис уонна

үлэ ветерана, орденнаах сылгыһыт Д. Е. Васильев уонна да атыттар улахан болгомтону уулаах биз-лэри кыһыһы көрүүнү-карайыһын тупсарыа, сылгыга анаан күөх ыһыһы кэһэтигэ, бу салаа материалнай ба-сатын бөбөгөтүүтэ уу-рарга этиллэр.

Сүбэ муһыахха тыл эһит К. Д. Павлуцай (Болтоҕо), П. Г. Григо-рьев (Одьулуун), Д. И. Собаһин (Кытаанах) сыл-гы бородуатын тупса-рыага, ат көлөнү элбэ-тигэ, хотуһа, баһыһа, үччирэн сирдэрин бү-тэйдэһини кэһэтигэ былааннаахтык ыһа-ры модьуйдулар.

— Аһаа хөчөлөрүгэр үйэ-саас тухары элбэх сылгы иһтиллэр. Бу кизг нэлэһэн сиргэ үөр сылгы кыһыһы күргүс ты-һыһыларга тыалтан-куус-тан, сайыһы куйааска күнтөн, үөнтөн-көйүүртэн хаххаланар бөлкөй та-лактара, түмүс тыалара кэһини кэмнэ олус ары-һаан иһэллэр. Маны кэ-лэр өттүгэр көрүөххэ, сиргэ онорууга маһы-оту аһар уһугуттан алдыа-һыһын тохтоотуохха, — диэн этиллэр сылгыһыт-тар В. Н. Брызгаев (Со-ловьев), В. Х. Павлов (Во-лукур).

Сылгыны эдэр эрдэ-риттэн хаһан аһыыр дьо-турун сайыаннары ула-хан суолталааһын, хаста-рыһы бэрээдэктээн, уо-чараттаан тарийи бил-лэр-көстөр көдүүстэһин, кыһын күүстээх ты-һыһыларга үөр сылгыны күнүстэ көрө сылдьан хастарыһын, мөлтөөрү, ыраары тыһыһыттары ор-дэ эһи аһатыһа туһуо-рууну хайдах тарийэри туһатыһан орденнаах сылгыһыт Д. Т. Сивцев (Мугудай) бэйэтин өр сыллаах үлэтин опытын атастаспытын муһыах кыттылаахтара улахан-

нык сэнээрдилэр. Буолу-муна даһаны, быһыл-сылгы хаһыһа мөлтөх, кыстык ыраакаттардаах. Оһон сылгыны эрдэттэн бөлөхтөөн хастары, кэ-һиңер аһыһыкка киллэ-рин улахан суолталаһа.

Сылгы итинтэтигэр, син эмиз атын салааларга курдук, наставничество, эдэрлэргэ күнүстэ көмө-лөһүү улахан оруолаах. Кэһини сылларга бу үлэ былаачча былааннаахтык тариллэр буолла. Ол ту-һугар эдэрлэртэн Марк Белзев, Никита Сиссин, Василий Попов уонна да атыттар курдук дьобур-даах сылгыһыттар үү-нүлэр. Билигин оройуон сылгыһыттарын аһар-ларын кэһингэ эдэрлэр. Оһон наставничествон, опыты атастаспыт өссө кэһини тарийэр сору-куттар.

ОРОЙУОН СЫЛГЫҔЫТТАРЫН 1983 СЫЛГА СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЙ ЭВЭХЭТЭЛИСТИВЭЛЭРЭ

Биһиги, оройуон сылгыһыттары, 1982 сылга республика үрдүнэн бачыһын кө-төбөн ыһыһыт социалистическай эбэ-һэтэлиститибитин чыһэстээхтик толорду-бут: эрөннэриллибэти таһыһан 344 сылгыһы, ол иһигэр 118 биз-нэ иһтиһит, государствова 1040 центнеринэн элбэх сылгы эти туттар-дыбыт, кулун деловой таһыһытын 6,7 бырыһаһынан үрдэтибит, сылгы кө-һүнүн өлүүтүн онус пятилетка сыллаа-һын орто көрдөрүүтүттэн 13,1 бырыһа-һын наһаттыһыт. Партия XXVI съез-дэ уонна ССКП КК ыам ыйынааһы уонна уурааһарын ситиһилээхтик оло-ххо киллэрсэр, ааспыт сыллааһы сити-һиллэрдэрин чыһэти киниттэн 1983 сылга маньык социалистическай эбэ-һэтэлиститибэни ыһыһыт.

— сыл бүтүүтүгэр 11800 сылгы, ол иһигэр 6250 биз баар буоларын хааччы-лыахпыт;

— билитин баар хас 100-түү бизби-титтэн 80-нуу кулуну ыһахпыт;

— былааннаах 7300 центнер оннотар 7500 центнер эти оноруохпут, госула-ствова туттарыллар сылгы 90-тан итэ-һэһэ суох бырыһыһа үрдүк тойуулаах

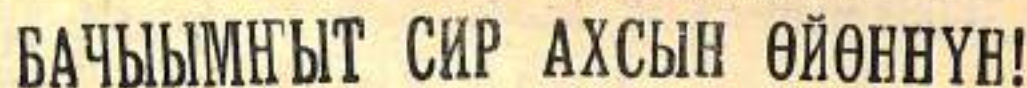
Сылгыһыттар, үлэсэ ситиһини дыссипилинэ-тээн, тэрээһинтэн туту-луктааһын бэлэстээн ту-ран, «Чыһэстээһини, хай-дабыһы — үлэ быһыһы-нан!» диэн девизтээх москвичтар саһа ба-чыһыһынан дьылаһан ойүүргэ, үлэ тэрээһини уонна дыссипилинэтин салгы бөбөгөтөргө бы-һаарыһылаахтары бил-лэрдилэр.

Сүбэ муһыахха кыт-тыбыт Саха АССР Тыа-тын хаһаайыстыбатын министриг, солбуйааччы С. Н. Романов бэйэтин этиитигэр РСФСР сылгы итинтэтин дьарыктанар уобаластарын, респу-бликаларын үлэһиттэрин со-торутааһыта буолбут сүбэ муһыахтары түмүк-тарин билиһиннэрдэ, Саха сиригэр сылгы итинтэни сайыаннары кэскиллэри-

гэр тохтоото. Биһиги сылгыбыт айыһа ыра-хан усулуобуйаларын ту-луйумтуотунан, үчүгү эттээһинэн атын бороду-лартан ордуктары са-һатта уонна племен-нэ үлэни тупсары сору-куттарын чорботон туруор- ССКП райкомун баста-ны секретара И. П. Листин ситиһилибиккэ тирэ-рэн пятилетка үһүс, сү-рүн, сылыгар сылгы и-тинтэтигэр бородууксу-һы ыһыһы элбэти, со-циалистическай куот-алаһыны өссө көхтөөхтү тарийи, быһыһы ыра-хан кыстыгы тараһы-һээхтик атаары сору-тарыгар кизгини тохтоо-тыл эттэ.

Муһыах кыттылаах-тара 1983 сылга сылгы итинтэтигэр социали-стическай эбэхтэлиститибэни биер санаһан ыһыһы-лар.

Н. БАРАШКОВ,
хаһыат аналл. корр.

Карл Маркс аатынан совхоз бистыггарын слетүттэн

С. СМЕРНИКОВА.

